

Vojvodovská bibliografická inventura — druhé kolo (bibliografický soupis bulharsky psaných prací o Vojvodovu, české krajanské obci v Bulharsku do r. 2020)¹

Marek Jakoubek²

Voyvodovo bibliography — the second round (A bibliography of Bulgarian works on Voyvodovo — the only Czech village in Bulgaria, up to 2020)

The contribution presents a complex bibliography of texts related to the only Czech village in Bulgaria — Vojvodovo, written in Bulgarian and published up to 2020. The items are arranged in an alphabetical order according to the author's surname; where the name of the author is missing, the item is arranged according to the first letter of the title.

KEYWORDS:

Voyvodovo; bibliography; Bulgaria; compatriots

The greatest challenge while dealing with this area of research is definitely the lack of bibliography³.

ÚVOD

Ať již badatel realizuje výzkum terénní či archivní, ať již jsou zdrojem jeho informací živí lidé či písemné prameny, prakticky vždy se snaží svá vlastní bádání uvést do souvislosti s tím, co již bylo o zvolené tematice napsáno, byť by se i vůči stávajícím publikacím stavěl kriticky a s jejich závěry nesouhlasil. Znalost literatury k pojednávanému tématu je tedy jakousi podmínkou *sine qua non* jakéhokoli relevantního studia. Nárok obeznámenosti s dosavadními pracemi s sebou ovšem nese jeden pozoruhodný paradox — nejúplnější bibliografii k tématu, která by byla nejvíce potřeba na začátku studia, má badatel obvykle k dispozici na jeho konci. Důvod je zřejmý — pokud se nejedná o dnes běžné rychlovýzkumy, trvající co možná nejkratší možnou dobu, ale skutečný výzkum hodný toho jména, objevují se texty, resp. dokumenty, vztahující se ke zvolené problematice, teprve postupně — a často i nečekaně —, jak se badatel propracovává k dalším a dalším, často předem netušeným zákoutím a vrstvám svého

---

1 Tato práce vznikla za podpory projektu Kreativita a adaptabilita jako předpoklad úspěchu Evropy v propojeném světě reg. č.: CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_019/0000734 financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

2 Ústav etnologie FF UK, kontakt: marek.jakoubek@ff.cuni.cz.

3 Pantović and Stefanović-Banović 2015: 148.

předmětu zájmu. Mnohé objevy, často zásadních pramenů, přijdou až po letech. Důvody pro to jsou nejrozmanitější. A i když možná i v této oblasti existuje štěstí začátečníka, v typickém případě je nalezení nového pramene odměnou za trpělivé a systematické studium, proto se také daný proces nedá urychlit.

Studium problematiky „českého“ Vojvodova, tedy období mezi lety 1900–1950, kdy tuto obec, nacházející se v severozápadním Bulharsku, obývala česká krajanská komunita, jistě není na svém konci. O Vojvodovu a jeho obyvatelích toho (snad) již víme poměrně dost, proces poznávání vojvodovské minulosti je ale z povahy věci nekonečný a mnohé důležité poznatky nepochybně teprve čekají na odhalení. Na druhou stranu, „nová vlna“ badatelského zájmu o tuto obec, kterou zahájil na konci osmdesátých let minulého století svými výzkumy bulharský etnolog Vladimír Penčev, již trvá dostatečně dlouhou dobu na to, aby již mělo smysl ohlédnout se zpět; rozhodně je za čím. Od dob Penčevových prvních výzkumů se studium vojvodovské tematiky rozrostlo natolik, že je dnes bez větších rozpaků možné tvrdit, že „asi žádné [zahraniční] české lokality nebylo věnováno tolik odborných publikací jako vesnici Vojvodovo v severozápadním Bulharsku“ (Bočková 2016: 132); publikací věnovaných tomu či onomu aspektu vojvodovských dějin je dnes již tolik, že G. Fatková píše dokonce o samostatném badatelském diskurzu — vojvodovologii (Fatková 2013: 10).

Množství písemných pramenů k dějinám Vojvodova se tedy od doby, kdy V. Penčev psal (bulharsky, samozřejmě) svá první vojvodovská pojednání, značně rozrostlo. Kdyby měl V. Penčev ve své době k dispozici veškeré dnes známé prameny, jeho díla by jistě vypadala jinak. Víme-li ale dnes o Vojvodovu více, než tehdy věděl V. Penčev, s jistotou je tomu tak na základě jeho tehdejších prací. A nejinak tomu bude i s nejnovějšími pracemi k vojvodovské problematice — i ony zastarají a (le) dají vzniknout pracím lepším, informovanějším, opírajícím se mj. i o větší počet pramenů. Aby se tak mohlo stát, a to co nejsnáze, bude prospěšné takřkajíc provést bibliografickou inventuru a prezentovat na jednom místě soupis veškerých známých prací k danému tématu tak, aby byl jejich systematický přehled každému potenciálnímu zájemci přímo dostupný.

Uvedenou inventuru jsme zahájili v roce 2014, kdy jsme publikovali bibliografický soupis českých a slovenských prací, věnovaných problematice Vojvodova (Jakoubek 2014), který shrnoval veškeré (nám známé, resp. námi dohledané) texty k vojvodovské problematice, publikované v uvedených jazycích. Už v době vydání této bibliografie bylo zřejmé, že se jedná o přehled, který má-li i jen pomýšlet na reprezentativitu, bude muset být záhy doplněn o zdroje, publikované ve druhém (ne-li prvním) jazyce vojvodovských zkoumání — bulharštině. Sestavení odpovídajícího bibliografického přehledu se nakonec zpozdílo o celých šest let. Během nich ovšem, mimo jiné, vyšly např. i další dvě bulharsky psané monografie, věnované dějinám Vojvodova a jeho obyvatel (Будилова — Якоубек 2014; Якоубек 2016); daná prodleva tedy hned z několika stran přispěla k bohatší bibliografii. Navzdory tomu ale chápeme publikaci přehledu bulharsky psaných prací k vojvodovským dějinám především jako smazání dluhu, který jsme v roce 2014 ustavili rozhodnutím zveřejnit bibliografii pouze českých a slovenských pramenů.

Pomineme-li strukturální limity této bibliografie, tedy skutečnost, že se omezuje pouze na zdroje bulharské provenience, je patrně nikdy nedosažitelným ideá-

lem soupisu předložení kompletního vyčerpávajícího souhrnu referencí na veškeré práce zabývající se obcí Vojvodovo a jejími obyvateli. Co se ovšem kritéria zařazení odpovídajících prací do soupisu týče, bylo širší než jen explicitní vazba na obec Vojvodovo a jeho obyvatele. Vzhledem k dějinným peripetiím založení Vojvodova, jemuž předcházela krátký, tříletý pobyt v obci Sesek, jakož i druhotné migraci z Vojvodova do obce Dolno Ezerovo (do r. 1934 *Vaya-köy*) a Belinci (turecky *Akçalar*), zahrnuje soupis také práce týkající se těchto lokalit. Kromě klíčových slov „Sesek“, „Vojvodovo“, „Gladno pole“ (lokalita, na níž bylo Vojvodovo založeno), „Belinci“ a „Dolno Ezerovo“ (a jejich variant), resp. „vojvodovští (belinští atp.) Češi, resp. Slovinci“, byly pak do soupisu zařazeny také práce, ve kterých se — bez konkrétní zmínky názvů daných obcí — o daných lokalitách a jejich obyvatelích pojednává pod termínem „bulharští Češi (resp. Slovinci)“; v principu výhradní složkou této množiny textů jsou přitom práce zabývající se problematikou reemigračních procesů po druhé světové válce, v jejichž rámci do ČSR přesídlili také právě vojvodovští a belinští Češi a Slovinci.

Co se konkrétní skladby položek v soupisu týče, bibliografické záznamy jsou řazeny abecedně (resp. podle pořadí grafémů cyrilské abecedy) podle autorů. Je-li u zdrojového textu autor uveden pouze iniciálami, je položka zařazena do abecedního seznamu podle iniciál; absentuje-li odkaz na jméno autora vůbec, je položka zařazena abecedně podle titulu.

LITERATURA K ÚVODU

- Bočková, Helena (2016) Kňourek, Bořivoj — Budilová, Lenka, J. 2015. *Dům ve Vojvodovu. Stavebně-historický vývoj, kulturní a sociální rozměr*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (recenze), *Studia Ethnologica Pragensia* 2/2016, str. 132–139.
- Fatková, Gabriela (2013) Fenomén Vojvodova v rámci české sociální a kulturní antropologie: kolaborativní etnografie v praxi, in: Fatková, Gabriela — Budilová, J. Lenka — Jakoubek, Marek — Močičková, Jitka — Močička, Roman — Maglia, Radka: *Vojvodovo: historicko-etnologická ohlédnutí*, Plzeň: Vydavatelství ZČU v Plzni, str. 9–29.
- Jakoubek, Marek (2014) Bibliografický soupis českých a slovenských prací o Vojvodovu, české krajanské obci v Bulharsku (do r. 2013), *Porta Balkanica*, roč. VI., č. 2., str. 62–77.
- Pantović, Branislav and Stefanović-Banović, Mileša (2015) In Between Everyday Life and Nostalgia (Emigrants from Serbia and Montenegro in Argentina), *Slovenský národopis* 2 (63), str. 146–160.
- *
- Будилова, Ленка Я. — Якоубек Марек (2014) *Българските чехи. Случаят Войводово. Социалноантроположки ескизи*. София: Парадигма.
- Якоубек, Марек (2016) *Войводово. Историјата на едно чешко село в Бугарија през погледа (не само) на неговите жители*. София: Парадигма.

BIBLIOGRAFICKÝ SOUPIS BULHARSKÝ PSANÝCH PRACÍ O VOJVODOVU DO R. 2020

Б

- Балевски, Симеон (2016) Европейците от село Бутан. *Вестник Десант* 7. 4. 2016; <http://www.desant.net/show-news/35559>.
- Бланар, Винцент (1960) Влиянието на българския език върху езика на словаците и чехите в България. В: *Езиковедско-етнографски изследвания в памет на академик Стоян Романски*. София, с. 79–89.
- Божинов, Тодор (2016) Марек Якоубек. Войводово, едно непознато чешко село в България. София: Парадигма, 2013 (рецензия), *Български фолклор* Год. XLII, 2016, кн. 1, с. 98–99.
- Ботик, Ян (1995) Словаците в България (Бележки за тяхното историческо и етно-културно развитие), *Българска етнология* 2: 31–44.
- Ботик, Ян (2017) Борживой Кньоурек, Ленка Будилова. Домът във Войводово. Историко-строителен развой, културни и социални параметри. Бърно, 2015 (*Bořivoj Kňourek — Lenka J. Budilová*. 2015. *Dům ve Vojvodovu. Stavebně-historický vývoj, kulturní a sociální rozměr*. Brno: CDK.) *Българска етнология* 1: 110–112.
- Будилова, Ленка — Михайлова Миглена (2007) Нецо Петков Нецов. “История на Войводово”; (рецензия), *Българския фолклор*, 2007, щ. 4, str. 128–130.
- Будилова, Ленка Я. — Якоубек Марек (2014) *Българските чехи. Случаят Войводово. Социалноантроположки ескизи*. София: Парадигма.

В

- Василева, Бойка (1985) Преселване на чехи и словаци от България в Чехословакия след Втората световна война, *Векове II*. с. 27–31.
- Василева, Бойка (1991) *Миграционни процеси в България след Втората световна война*. София: УИ «Св. Климент Охридски».
- Веселинова, Радост (2013) Нов нюанс към палитрата на българо-чешките отношения, *Роден глас* брой 4/2013, с. 12–13; http://bgklub.cz/rodenglas/PDF/1304/RG1304_12-13.pdf
- Врачанска област XX-XXI век. *Справочно издание*. Враца: изд. „Гебра“.
- Вътрешни новини, *Християнски свят*, 01/07/1912, No. 7–8, с.127–128.

Г

- Георгиев, Ст. — Икономов, Т. (1904) *Пътеводител за Оряховска околия, Свищов: Оряховско туристическо дружество „Дунавски турист“*.
- Георгиева, Румяна. 2012. Войводово — къс от чешко-българската история, *Българи. Списание за българите в Чехия*. Бр. 1, с. 29; <https://www.blgari.eu/ArchivPDF/1201/www/1201-29.pdf>.
- Гладкова, Хана (1996) Влияние на социалното поведение на чешките преселници в България върху езиковата комуникация, В: Виденов, Михаил (съст.)

Език и социалните контакти. Проблеми на социолингвистиката V. София: Международно социолингвистическо дружество, с. 136–139.

Гърков, Огнян (2020) 100 години от установяването на дипломатически отношения България — Чехословакия; <http://ogniangarkov.blog.bg/lichni-dnevnic/2020/03/16/100-godini-ot-ustanoviavaneto-na-diplomaticheski-otnosheniia.1700902>.

Гюков, Антон (2006) *По петите на Клео (Моята малка делиорманска Европа). Калейдоскоп на спомени.* Стара Загора: Шибилев.

Д

Димитров, Васил (2018) „Изгубеният свят” на чехите протестанти в България — „историческо огледало” на нашето съвремие; <https://kulturni-novini.info/sections/64/news/27262-izgubeniyaat-svyat-na-chehite-protestanti-v-balgariya-istoricheskoo-ogledalo-na-nasheto-savremie>.

Димитров, Васил (2020) Budilova, L., M. Jakoubek. *Bulgarian Protestants and the Czech Village of Voynodovo.* Sofia: New Bulgarian University, 2017 (рецензия), *Българска етнология* Год. XLVI 2020 Кн. 3, с. 450–453.

Драгомиров, Павел Василев (2008) Американското научно богословско училище в гр. Свищов. В: Вергилий Кръстев (ed.) „Изгревът” на Бялото братство. *Пее и свири, учи и живее.* Том 21. София: Житен клас, с. 48–57; https://petardanov.com/Izgrevi/24/Izgreva_Tom_24.pdf.

Духовно слово: Месечник за благовестие, духовен живот и изучаване на Библията, No. 7. Год. XIII., 1937. с. 16.

Е

Елдъргов, Светлозар (2002) *Католиците в България (1878–1989). Историческо изследване,* София: IMIR; http://www.bulgari-istoria-2010.com/booksBG/S_Elderov_Katolicite_v_BG.pdf.

Ж

Жечева, Руска — Станка Радойнова — Биню Дончев — Елена Боева (2003) *Ваякът — Долно Езерово. Летопис.* Бургас: Издателство «Либра Скорп».

З

Указ No. 152. Закон за признаване новозаселени места за самостоятелни и за преименуване на някои от тях. *Държавен вестник* 8. април 1931, год. LIII, брпй 6, с. 1.

Зеленгоров, Владимир — Петко Младенов — Анета Владимирова. 1969–1979/2017. *Село Белица Ихтиманска Община, Софийски окръг (Материали за историята на селото).* София: „Маклер” ООД; <https://selobelitsa.com/page/22/>.

Й

Йолкова, Галина (2000) 100 години Войводово. Влюбени в родния си дом, заедно в делник и празник, В: *Общинския вестник Мизия* 29. 8. 2000, год. XL, бр. 8 (779), с. 1, 4.

Йолкова, Галина (2011) В Чехия излезе книга за Войводово, *Мизия*. 28. 12. 2013, год. 50, бр. 898, с. 1-2.

К

Караджова, Светлана (2012) Мъка, заключена между четири стени; dostupné na: <http://karadzhoa.blogspot.com/2012/06/blog-post.html>.

Коларска, Ирина (2006) История на село Войводово — поглед към минало, настояще и бъдеще (Jakoubek, M. & Nešpor, Z. & Hirt, T. /eds./ — *Neco Petkov Necov: Dějiny Vojvodova, vesnice Čechů a Slováků v Bulharsku*), *Homo Bohemicus* 2-3/2006, *Чешкото възрождане. Почитки и почерки*, с. 202-205.

Коларска, Ирина (2013) Нещо старо, нещо ново и нещо загатнато в новата книга за Войводово на чешкия етнолог Марек Якоубек. *Български фолклор* 4, с. 485-488.

Коларска, Ирина (2013) Якоубек, Марек: *Войводово едно непознато чешко село в България*. София: Парадигма 2013 (рецензия), *Slavistická folkloristika. Informačný bulletin Medzinárodnej komisie slovanského folklóru pri Medzinárodnom komitété slavistov*. Vol. 10, 2012-2013, č 1-2, s. 29-30, http://www.slavu.sav.sk/casopisy/folk/slf_12_13.pdf.

Колев, Камен. 2015. Антрополози от Чехия изследват българско село. *Вестник Десант* 4 Август 2015; <http://www.desant.net/show-news/33725>.

Кръстева, Анета. 2000. 100 години на Войводово. Една прекрасна слав от националност. *Враца днес*. бр. 30. 6. 9. — 12. 9. 2000. с. 3.

Кузмова, Михаела (2006) Нецо Петков Нецов. "История на Войводово. Едно село на чехи и словаци в България"; (рецензия), *Балканистичен Форум / Balkanistic Forum* No. 1-3/2006, с. 444-447.

Кузмова, Михаела (2011) Marek Jakoubek. *Vojvodovo. Etnologie krajanské obce*. Centrum pro studium demokracie a kultury. Brno, 2010, *Български фолклор*, Год. XXXVII, кн. 2, с. 99-102.

Кузмова, Михаела (2011) Marek Jakoubek. *Vojvodovo. Etnologie krajanské obce*. Centrum pro studium demokracie a kultury. Brno, 2010, *Хомо Бохемицус (Homo Bohemicus)* 1/2011, с. 57-63; dostupné na: http://bohemiaklub.org/site/pages/page_4_5/HB-2011-1/HB-2011-1-print.pdf.

Куличев, Христо. 2012. *Процесите: Партията срещу църквата*. Софи: ЕТ Госпъл.

Криванкова, Теменужка (2016) Войводово — село на много народности, В: Якоубек, Марек (2016) *Войводово. Историята на едно чешко село в България през погледа (не само) на неговите жители*. София: Парадигма, с. 167-170.

М

- Мандажиева, Ели (2014) Феноменът „Войводово“, *Роден глас* 2/2014, с. 11. http://bgklub.cz/rodenglas/PDF/1202/RG1202_10-11.pdf.
- Маринов, Васил (1941) *Дели-орманъ*. София: С. М. Стайковъ.
- Мархалева, Красимира (2013) Премиера на книги, посветени на чешко-българските връзки. *Българи. Списание за българите в Чехия*. Бр. 2, с. 34-35; https://www.bulgari.eu/ArchivPDF/1302/www/Bulgari_2013_02.pdf.
- Матанова, Таня (2011) За някои славянски общности в България — миграции, формиране и идентичност (на примера на интернетничните семейства и техните деца). В: Хайдияк, Марко (Съст.) *Миграции, пол и межкултурни взаимодействия в България*, София: Международен център за изследване на малцинствата и културните взаимодействия, с. 319-333; http://imir-bg.org/wp-content/uploads/2014/01/Migracii_PRESS.pdf.
- Махова, Барбора (2012) Чешките етнолози за България — ново начало на старата традиция? *Littera et Lingua*, лято 2012. <http://www.slav.uni-sofia.bg/naum/en/node/1851>.
- Мичев, Николай (2005) *Речник на имената и статута на населените места в България 1878-2004*. София: Издателска къща Петър Бероне.
- Момчил, Петров (2001) *История на Българското протестантство между двете световни войни*; Софийски Университет (неиздадена); <http://www.geocities.ws/muntzer2/>.

Н

- Нецов, Нецо Петков (2016) История на Войводово, В: Якоубек, Марек (2016) *Войводово. Историята на едно чешко село в България през погледа (не само) на неговите жители*. София: Парадигма, с. 47-138.
- Николов, Богдан (1974) Възроденото име на древна Мизия, IX. *Отечествен зов* 22. IV. 1974.
- Николов, Богдан (2016) Войводово (Гладно поле). В: Якоубек, Марек (2016) *Войводово. Историята на едно чешко село в България през погледа (не само) на неговите жители*. София: Парадигма, с. 143-148; (reprint kapitoly Николов 1996).
- Николов, Богдан (1996) *От Искър до Огоста. Историята на 125 села и градове от бившия Врачански окръг*. София: Алиса.
- Николова, Капка (2006) *България: пътеводител*. София: ТАНГРА ТанНакРа.
- Нягулов, Благовест (1999) *Банатските Българи*. София: Парадигма.

П

- Пелова, Весела (2000) Малцинствата в Северозападна България през очите на полица (един документ от 1934 година). *Епохи (Велико Търново)* 8, 3-4, с. 5-20; dostupné na: <file:///C:/Users/Marek/AppData/Local/Temp/3739-2.pdf>.

- Пелова, Весела (2016) Чехословашко малцинство. В: Якоубек, Марек (2016) *Войводово. Историята на едно чешко село в България през погледа (не само) на неговите жители*. София: Парадигма, с. 171-172; (reprint části textu Пелова 2000).
- Пенчев, Владимир (1988) Някои проблеми на адаптацията на чешките заселници в Северозападна България, В: *Втори международен конгрес по българистика. Доклади*. Св. 15. София, с. 480-492.
- Пенчев, Владимир (1995) Българските чехи — “свои” и “чужди” сред “свои” и “чужди”. — В: *Българите в Средна и Източна Европа*. София, 155-160.
- Пенчев, Владимир (1996) Аз и той. Образът на „другия“ у българските чехи и чешките българи, *Práce z dějin slavistiky*, sv. 18, s. 43-49.
- Пенчев, Владимир (1997) Социалнопсихологически нагласи за емиграция в периоди на преход (40-те и 90-те г. на ХХ в.). — В: *Преходът в България през погледа на социалните науки*. София, 137-141.
- Пенчев, Владимир (1998) Между своечуждото и чуждосвоего. За някои проблеми на етнокултурната идентичност на „българските“ чехи и „чешките“ българи, *Славянска филология* Св. 22, София, с. 299-310.
- Пенчев, Владимир (1998) Пътят към Ханаан, или какво довежда чехите в България и българите в Чехия, *Етносоциални и културноантропологични модели. Литературноведни и лингвистични аспекти*. Шумен, с. 94-103.
- Пенчев, Владимир (1999) Stereotypia bohemoabulgarica, или как положителните предосвободенски стереотипи на чехите за България бързо бяха забравени след това по недостроените ж. п. линии на Балканския полуостров. — В: *Език. Литература. Идентичност*. София, 182-187.
- Пенчев, Владимир (2001) *Паралакс в огледалото или за мигрантските общности в чуждоетнична среда (чехи и словаци в България, българи в Чехия)*. София: Херон Прес ООД.
- Пенчев, Владимир (2003) Чешките темели на следосвободенска България, *Европа 2001*, бр. 5, год. X, с. 14.
- Пенчев, Владимир (2005) По серпентините на (себе)(друго)познаването. В: *Проблеми на българския фолклор*. св. 10. София: Издателство БАН, с. 428-433.
- Пенчев, Владимир (2006) „Типология на етничните общности в другоетнична среда. Чехи и словаци в България“, in Štěpánek, Václav (ed.) *Studia Balkanica Bohemoslovaca VI (sv. 1)*. Brno: Maticе moravská, s. 457-467.
- Пенчев, Владимир (2008) Етнокултурна идентичност на етничните общности в другоетнична среда (Българи в Словакия и словаци в България). *Славянска филология*. Т. 24, с. 218-231.
- Пенчев, Владимир (2008) Типология на чешката инвазия в България след Освобождението. — В: *Ролята на чешката интелигенция в обществения живот на следосвободенска България*. Прага, 2008, Посолство на Република България в Чешката република, с.110-118.
- Пенчев, Владимир (2009) Чешкият „десант“ в следосвободенска България, *Българи*, Но. 2, с. 32-34.
- Пенчев, Владимир (2009) За чешка инвазия в България след Освобождението, В: *Чехи в България. Ролята на чешкото присъствие в българското национално възраждане*, София: Валентин Траянов, с. 193—200.

Пенчев, Владимир (2013) Пилсенската Българистика. В: Младенова, Маргарита — Радост Железарова (съст.) *Славянските езици отблизо. Сборник в чест на 70-годишнината на доцент Янко Бъчваров*. София: УИ „Св. Климент Охридски», с. 512–517.

Попов, Божидар (2011) Спомени от живота на чехите, живяли в с. Войводово, Хомо Бохемикус (*Ното Воһеmicus*) 4/2009, с. 30–46.

Пржибил, Мирослав (2003) 110 години чешка и словашка общност в България. *Европа 2001*, год. X, бр. 5, с.19; http://www.euro2001.net/index.shtml/issues/1_2001/index.shtml?page=stata&file=issues/5_2003/stat_7.html.

Р

Радев, Пламен 2019. Братята чехи и голямата им колония в Разградския край. *Еkip7 Разград — История*; https://archive.ekip7.bg/?option=com_content&task=view&id=27480&Itemid=1.

Резултати от преброяване на населението в царство България по общини и населени места (1900, 1910, 1920, 1934), IV. окръг — Враца. София: Държавна печатница.

С

Сечанов, Иван Я. (1914) Апел, *Християнски свят*, 01/07/1914, No. 7, с.16.

Сечанов, Иван Я. (1911) Вътрешен отдел, *Християнски свят*. 01/12/1911, No. 12, с.16.

Сечанов, Иван Я. (1914) Духовно — културното дело в Войводово и околността, *Християнски свят*, 01/05/1914, No. 5, с. 5–7.

Стоянов, Любомир, К. (2005) *Ковачица — Наша земя под слънцето. (Сказание за Давидовия род от село „Ковачица“)*. София: Авантгард.

Т

Т.Г-въ (1908) За Епвортските Дружини: Нещо за Епвортската дружина в с. Войводово *Християнски свят*, 01/06/1908, No. 6, 117–118 с; http://catalog.libvar.bg/view/show_pdf.pl?id=1435&year=1908&month=06&day=01&issue=6.

Терзиева, Екатерина (2019) Трудолюбиви земеделци основават чешко село у нас. *ДУМА 5 Февруари 2019*, брой: 24; <https://www.duma.bg/trudolyubivizemedeltsi-osnovavat-cheshko-selo-u-nas-n184582>.

Терзиева, Екатерина (2015) Как трудолюбиви земеделци основаха чешко село в България, *Агроновините* 3. 8. 2015; <https://agronovinite.com/kak-trudolyubivizemedeltsi-osnovaha-cheshko-selo-v-balgariya/>.

Тодоров, Величко, съст. (1995) *Чехи в България — История и типология на една цивилизаторска роля*. София: Издателство на БАН.

Ф

Фаткова, Габриела — Ива Кастелова (2014) Спомени от Мъглишкия манастир и българските чехи в Нови Пршеров или един друг поглед над чешко-

българските взаимоотношения. *Хомо Бохемицус (Ното Воһетичесус)* 3/4, с. 90–95.

Финдейс, Ян (2016) Войводово, В: Якоубек, Марек (2016) *Войводово. Историята на едно чешко село в България през погледа (не само) на неговите жители*. София: Парадигма, с. 159–165 (překlad práce: Findeis, Jan 1929. Vojvodovo, in *Jubilejní ročenka československé kolonie v Bulharsku 1868–1928*. Sofie: ČS dům T. G. Masaryka, s. 220–225).

Х

Христов, Кирил (2018). Марек Якоубек. *Войводово. Историята на едно чешко село в България (не само) през погледа на неговите жители*. София: Парадигма, 2016 (рецензия), *Български фолклор* XLIV (4): 572–574.

Ц

Ценкова, Искра (2008) На войводовската гара, *Тема* 9/2008, с. 83–85; dostupné na: <http://www.temanews.com/index.php?p=tema&iid=194&aid=4914>.

Я

Якоубек, Марек (2006) „История на Войводово“ и нейното чешко издание, *Хомо Бохемицус (Ното Воһетичесус)* 4/2006, с. 106–107.

Якоубек, Марек (2011) За Божидар Попов и неговите „Спомени от живота на чехите, живяли в с. Войводово“, *Хомо Бохемицус (Ното Воһетичесус)* 4/2009, с. 47–54.

Якоубек, Марек (2011) Войводовските чехи през погледа на съседите си, *Хомо Бохемицус (Ното Воһетичесус)* 4/2009, с. 5–29.

Якоубек, Марек (2013) *Войводово — едно непознато чешко село в България*. София: Парадигма.

Якоубек, Марек (2014) Историята на Войводово (от конструктивистична гледна точка), В: *Трети международен конгрес по българистика, 23–26 май 2013 г., Секция „Сравнителна етнология“*, София: Софийски университет „Св. Климент Охридски“, с. 109–122.

Якоубек, Марек — Габриела Фаткова (2015) *Българистически изследвания в катедрата по антропология на Западочешкия университет в Пилзен. Език и литература* 1–2, с. 34–45.

Якоубек, Марек (2015) *Защо смятат чехите във Войводово за немци? (За културата, вярата и религията във Войводово и Бърдарски геран)*, *Български фолклор*, год. XXI, кн. 3, с. 370–383.

Якоубек, Марек (2016) *Войводово. Историята на едно чешко село в България през погледа (не само) на неговите жители*. София: Парадигма.

Archivní materiály

Фолклорни материали от с. Войводово, Врачански окръг. Записал Вл. Пенчев, 1984. — В: Архив на Националния център за нематериално културно наслед-

ство при Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей — БАН; сигн. АИФ № 195, 212 стр. (výbor publikován В: Будилова, Ленка Я. — Якоубек Марек (2014) *Българските чехи. Случаят Войводово. Социалноантроположки ескизи*; София: Парадигма, с. 165–212).

Marek Jakoubek je ředitelem Ústavu etnologie FF UK. Zabývá se romskými/cikánskými skupinami v České republice a na Slovensku a česko-(slovensko)-bulharskou krajanskou problematikou, s důrazem na jedinou českou obec v Bulharsku — Vojvodovo. Je autorem tuctu monografií, řady antologií a množství dílčích studií věnovaných (nejen) uvedeným tématům. Žije s Lenkou J. Budilovou a dcerami Barborkou a Šárkou v Rudné u Prahy.